

N:o 28.

Ank. till Riksd. kansli den 3 mars 1896, kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning till Hallsbergs stationssamhälle af ett jordområde från förra militiebostället Berg n:o 1 i Örebro län.

(I. A.)

Enligt hvad af en till Riksdagen afåten och till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (n:o 17) af den 31 januari innevarande år inhemtas hade, sedan Kongl. Maj:t den 26 mars 1886 fastställt plan för reglering af visst område vid Hallsbergs jernvägsstation och i sammanhang dermed berättigat stationssamhället att i den ordning, gällande författning om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgade, till sig lösa den enskilda personer, menigheter eller inrättningar tillhöriga mark, som enligt den fastställda planen erfordrades för utläggande af gator, torg och allmänna platser, municipalstyrelsen i Hallsberg hos Kongl. Maj:t anhållit, att af en till förra sergeantbostället 1 mantal Berg n:o 1 i Hallsbergs socken och Kumla härad af Örebro län hörande, invid jernvägsstationen belägen utjord måtte på liknande vilkor, som af Kongl. Maj:t och Riksdagen beviljats Arvidsjaurns kommun i Norrbottens län, för alltid öfverlätas till stations-

samhället dels det område, som låge inom den fastställda regleringsplanen, dels ock derutöfver ett jordområde af 350 ar, att användas hufvudsaligen för större torgdagar och kreatursmöten.

Öfver denna ansökning hade yttranden afgifvits af arrendatorerna af nämnda utjord, en del personer, som derå uppfört byggnader, vederbörande kronofogde och domänintendent samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, hvarefter jemväl domänstyrelsen afgifvit utlåtande i ärendet och dervid öfverlemnad en af förste landtmätaren O. Tengvall åren 1892—1893 upprättad karta öfver den del af ifrågavarande utjord, som benämndes Kärret, jemte tillhörande beskrifning.

Domänintendenten hade i det af honom afgifna yttrande hänvisat till den af honom jemte vederbörande uppskattningsmän sommaren 1893 verkställda arrende- och saluvärdering äfvensom i sammanhang dermed uppgjort förslag till utjordens framtida disposition under förutsättning, att Kongl. Maj:t komme att fästa afseende vid ansökningen.

Af det vid nämnda förrättning förda protokoll jemte öfriga tillgängliga handlingar hade, enligt hvad i den kongl. propositionen vidare förmäles, inhemtats, att vid utarrendering af hemmanet Berg från den 14 mars 1876 omkring 50 tunnland till hemmanet hörande, men från dess öfriga egor afskild ängs- och skogsmark genom vederbörande boställsdirektions kontrakt den 23 oktober 1875 särskildt för sig upplåtits mot ett årligt arrende af 112 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn, att lösas efter 10 års medelmarkegångspris, samt derutöfver 610 kronor i penningar, motsvarande tillsammans för år 1894 833 kronor 85 öre, med stadgande, bland annat, att arrendatorn skulle till hufvudgårdens arrendator årligen erlægga en femtedel af de på hemmanet i dess helhet belöpande utskylder och onera. Denna ängs- och skogsmark hade i arrendeuppskattningsprotokollet upptagits under namn af utegorna Kärret och Vingen, hvilka egor vore närbelägna hvarandra och icke vore att förväxla med utjordar, utan inginge i hemmanets mantal. Enligt protokollet vore Kärret beläget invid Hallsbergs jernvägsstation och utgjordes till största delen af en förut sank, men genom den s. k. Ralaåns sänkning torrlagd och till åker förvandlad kärräng, hvars vestra del sträckte sig till allmänna landsvägen och upptog östra slutningen af den s. k. Hallsbergsåsen samt angränsade jernvägens stationsområde. Dess hela egoområde utgjorde 20 hektar, 87,⁴⁶ ar, hvaraf likväl utbrutits dels 13,⁷⁵ ar till landsvägens omläggning, dels 49,³⁰ ar, motsvarande 1 tunnland, som på grund af kongl. bref den 6 december 1864 exproprierats af Kumla härad för anläggning af gästgifveri, så att egans utarrenderade område numera utgjorde 20 hektar

24,⁴¹ ar. Enligt ofvan omförmälda karta, hvarå jemväl utmärkts den för stationssamhället fastställda regleringsplan, såvidt den berörde Kärret, vore inom planen belägna, förutom nämnda utbrutna områden, tillsammans 63,⁰⁵ ar, af Kärrets utarrenderade jord 4 hektar 21,²¹ ar, hvaraf 1 hektar 92,²⁶ ar upptoges af 17 till större delen bebygda tomter jemte en mindre väg, 2 hektar 15,⁸⁰ ar utgjorde åker och 13,¹⁵ ar impediment. Dessutom låge inom regleringsplanen en vid laga skifte mellan hemmanen 3 mantal Norrby och 1 mantal Berg undantagen samfällighet, bestående af ett grustag samt en gammal landsväg och en gemensam afloppsgraf om tillsammans 1 hektar 17,³⁹ ar, hvaraf gamla landsvägen och afloppsgrafven upptagits till 42,¹⁵ ar, 8 byggnadstomter till 71,⁴⁴ ar och en mindre utfartsväg till 1,⁸⁰ ar.

I afseende å nyssberörda inom regleringsplanen belägna del af Kärret, 4 hektar 21,²¹ ar, hade förrättningsmännen föreslagit, att denna del jemte kronans andel i den gemensamma afloppsgrafven, hvilken enligt förrättningsmännens åsigt borde utfyllas, 25,¹⁰ ar, eller tillhopa 4 hektar 46,³¹ ar, måtte på det sätt disponeras, att deraf skulle till samhället upplåtas dels utan ersättning 1 hektar 87,⁵⁰ ar, hvaraf större delen utgjordes af till gator afsatt mark, och dels mot lösen, efter ett beräknadt värde af 10 kronor för ar, ett område af 1 hektar 42,¹⁵ ar, afsedt att användas till öppna platser, samt återstoden eller 1 hektar 16,⁶⁶ ar afyttras till enskilde mot lösen, beräknad efter 100 kronor för ar.

Hvad anginge den del af Kärret, som låge utom regleringsplanen, hade förrättningsmännen uppgjort förslag till dess styckning för försäljning å offentlig auktion; och då härigenom samhället lemnades tillfälle att förvärfva hvad som till marknadsplats och kreatursmöten kunde erfordras, hade uppskattningsmännen ansett något afseende icke böra fästas vid samhällets ansökning att för sådant ändamål få en särskild ega sig upplåten.

Beträffande slutligen dispositionen öfver de på den samfälda marken till hemmanen Norrby och Berg indelta tomter hade förrättningsmännen förklarat sig obehöriga att derom uppgöra något förslag, utan ansett bestämmandet härom böra bero på särskild uppgörelse inom skifteslaget.

Af dem, som yttrat sig i ärendet, hade vidare de personer, hvilka å ifrågavarande område uppfört byggnader, anhållit, att dem måtte beviljas rätt att inlösa de af dem under de senare tjugu åren bebygda och bebodda tomter med nödigt utrymme på samma villkor, som beviljades stationssamhället, eller, om detta icke bifölles, att de måtte få,

oberoende af samhället, till sig lösa nu innehafda tomter efter domänstyrelsens blifvande taxering.

Kronfogden hade ansett det vara af synnerlig vigt för samhället att med full egande och dispositionsrätt kunna förvärfva hvad som erfordrades till byggnadstomter, öppna platser, gator och dylikt eller hela den inom regleringsplanen belägna del af området, under det att det begärda området derutanför finge anses mindre väsentligt för samhället, synnerligast som vederbörande arrendatorer torde finna med sin fördel förenligt att utan kostnad för samhället upplåta detsamma för angifvet ändamål; och hade kronfogden hemställt, att till samhället måtte under full eganderätt upplåtas de inom den fastställda regleringsplanen belägna områdena på det sätt, att den del, som enligt planen vore afsedd att användas till öppna platser, gator och dylikt, finge förvärfvas utan lösen, men mot utgörande af de för denna del i förhållande till hela området nu belöpande skatter, onera och arrendeavgifter samt återstående inom planen belägna området, som vore afsedt att användas till byggnadstomter, mot erläggande af den lösen, som af Kongl. Maj:t kunde vara bestämd, dock att egare af redan å platsen befintliga byggnader finge hafva företrädesrätt att för dem erhålla nödigt tomtutrymme utan högre lösen till samhället, än som i förhållande till hela arealen belöpte på den andel, som de deraf bekomme.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade hemställt, att Kongl. Maj:t måtte förelägga Riksdagen proposition derom, att det till förra sergeantsbostället Berg hörande område, som låge inom den för stationssamhället fastställda regleringsplan, måtte på de vilkor, som af domänintendenten föreslagits och funnes närmare angifna uti ofvan omförmälda, vid arrendeuppskattningen och saluvärderingen förda protokoll, till samhället för alltid upplåtas.

Slutligen hade domänstyrelsen anført, att stationssamhället för genomförande af den utaf Kongl. Maj:t fastställda regleringsplan hade behof af den till gator och allmänna platser afsedda mark; och då för samhällets utveckling jemväl syntes vara af nöden, att detsamma finge förfoga öfver inom planen belägna tomter, hade styrelsen ansett samhället böra beredas tillfälle att förvärfva hela den å regleringsplanen upptagna delen af Kärret, dock med undantag af de områden, hvilka, såsom förut anförts, redan blifvit derifrån skilda, äfvensom af den till hemmanen Norrby och Berg hörande samfällda mark, hvilken senare under nuvarande förhållanden icke kunde af kronan disponeras, samt med viss inskränkning i förfoganderätten öfver redan bebygda tomter.

Beträffande de vilkor, under hvilka eganderätten finge förvärfvas,

hade domänstyrelsen förklarat sig hvarken kunna tillstyrka bifall till stationssamhällets begäran att få sig upplåtet ifrågavarande jordområde, hvilket, såsom af den af uppskattningsmännen gjorda värderingen syntes framgå, vore af ganska värderik beskaffenhet, utan någon ersättning och endast med skyldighet för samhället att utgöra de å området belöpande utskylder och onera eller biträda uppskattningsmännens förslag, att samhället skulle utan ersättning bekomma större eller mindre del af området. Styrelsen hade tvärtom ansett, att samhället borde gifva kronan full ersättning för all mark, oafsedt det ändamål, hvartill den vore ämnad att användas; och borde enligt styrelsens åsigt denna ersättning, der den icke redan i berörda förslag upptagits, lämpligen bestämmas af domänintendenten med biträdande arrendeuppskattningsmän. Med denna lösningsrätt borde emellertid följa skyldighet för samhället att lemna nuvarande egare till hus och byggnader inom tomtområdet rätt att till sig lösa de af dem bebygda tomtdelar, såvidt dessa ej inkräktade på tillämnade gator och allmänna platser, mot samma lösen, som samhället finge erlægga till kronan, äfvensom att af egarne till sådana byggnader, som vore belägna å till gator och allmänna platser afsedda områden, inlösa de dem tillhöriga byggnader med deras fulla värde, i den mån platsen, der byggnaderna voro belägna, för regleringsplanens genomförande behöfde användas. Till förekommande af tvist mellan samhället och innehafvarne af bebygda tomter angående det utrymme, som borde till deras byggnader bibehållas, hade domänstyrelsen föreslagit, att domänintendenten och uppskattningsmännen måtte erhålla uppdrag att i sammanhang med den nya saluvärdering, som syntes böra ske, bestämma, huru stor del af hvarje tomt borde af hvar och en friköpas, och derom göra noggranna anteckningar i förrättningsprotokollet. I händelse mellan samhället och egare till byggnad, som låge utanför de i regleringsplanen till tomter afsedda områden, enighet ej uppnåddes, då inlösen af byggnad för regleringens genomförande förekomme, hade styrelsen ansett, att föreskrift borde meddelas derom, att parterna skulle i fråga om ersättningsbeloppets bestämmande vara underkastade stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887. Af uppskattningsmännen framställt förslag, att betalningsvilkoren för den inlösta jorden borde ställas lika med hvad vid försäljning af kronoegendom hittills varit vanligt, hvarmed antagligen afsetts, att köpeskillingen skulle få erläggas under loppet af sex år med en sjettedel årligen, hade styrelsen ansett sig böra biträda under förutsättning, att samma betalningstid af samhället medgåfves tomtinnehafvarne. Såsom vilkor i öfrigt borde, enligt styrelsens hemställan, föreskrifvas, att

borgensförbindelse eller annan godkänd säkerhet i vanlig ordning för ogulden köpeskilling af samhället aflemnades samt att viss del af hemmanets mantal åsattes den till samhället upplåtna marken på sätt och i den ordning, som stadgades i 13 § 3 mom. af kongl. förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881, hvarvid särskildt borde iakttagas, att ingen del af förenämnda samfällda mark inginge i den af samhället inköpta hemmausdelen.

Då domänstyrelsen af handlingarne i ärendet ansett framgå, att samhället icke hade behof af ytterligare plats för kreatursmöten, torgdagar med mera, hade styrelsen funnit samhällets ansökning att för nämnda ändamål få åt sig upplåtna delar af det utom regleringsplanen belägna området af egan. Kärret böra lemnas utan afseende.

Med anledning af hvad domänstyrelsen sålunda yttrat i afseende å sistnämnda del af ansökningen hade, såsom af statsrådsprotokollet vidare inhemtas, municipalstyrelsen till stöd för sin anhållan uti en ytterligare skrift anført, bland annat, att, derest hela det utom regleringsplanen belägna området af Kärret komme att ånyo på arrende upplåtas och något undantag af mark för tillgodoseende af samhällets behof af plats för marknader och kreatursmöten dervid icke gjordes, samhället blefve i berörda afseende helt och hållet beroende af en blifvande arrendators godtfinnande. Nuvarande arrendatorerna af Kärret hade visserligen erbjudit sig att, i händelse de bibehölles vid arrenderätten, under deras arrendetid kostnadsfritt upplåta behöflig plats för marknader. Men detta erbjudande vore icke tillfredsställande, då den arrenderade jorden af dem måste brukas såsom åker och följaktligen indelas i cirkulation samt de såsom ersättning för upplåtelsen måste beräkna förmåner af den spillning, som vid marknader och möten derstädes komme marken till godo. Det vore följaktligen naturligt, att, för vinnande af sådan förmån, platsen för marknaderna måste årligen ombytas i öfverensstämmelse med den för marken antagna växtföljden, hvilket redan i och för sig vore en stor olägenhet. Då dertill komme, att ifrågavarande, utom regleringsplanen belägna område bestode af mer eller mindre djup, till svartmylla ännu ej förvandlad dy- och mossjord, som, om densamma skulle med fördel kunna användas till marknadsplats, behöfde grunddikas och öfvergå till fast gräsvall, kunde detta ej vinnas på annat sätt, än att ett visst och en gång för alla bestämdt utmål dertill anvisades och för det afsedda ändamålet bereddes. Annan lämplig marknadsplats kunde icke heller på antagliga vilkor vinnas å angränsande mark, tillhörande enskilde jordegare. Skulle inskränkning

af det begärda utmålet anses nödig, kunde samhället åtnöjas med dess begränsning till omkring 2,5 hektar.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som till Kongl. Maj:t öfverlemnad municipalstyrelsens sist omförmälda skrift jemte ett från vederbörande domänintendent inhemtadt yttrande, deri denne vitsordat riktigheten af municipalstyrelsens uppgifter, hade, med afseende å hvad i berörda skrift anförts, i likhet med domänintendenten nu tillstyrkt bifall till municipalstyrelsens anhållan, jemväl i hvad den afsåge upplåtande af nödigt område till marknadsplats.

Sedan domänstyrelsen erhållit befallning att afgifva utlåtande öfver hvad municipalstyrelsen sålunda ytterligare anført samt till domänstyrelsen jemväl öfverlemnats en af municipalstyrelsen till Kongl. Maj:t ingifven kopia af ofvan omförmälda karta jemte beskrifning öfver Kärret, å hvilken kopia förste landtmätaren F. R. Belfrage dels uppdragit gränserna för det till marknadsplats föreslagna område, betecknad med A, och dels angifvit områdets yttinnehåll vara 3 hektar 2,66 ar, hade domänstyrelsen den 23 sistlidne december afgifvit det infordrade utlåtandet och deri, jemte framhållande att enligt nyssberörda kopia det med A betecknade område angränsade den inom regleringsplanen belägna mark samt omslöte tre med enskilde tillhörande byggnader försedda tomter äfvensom en egoväg, hvilken jemväl begagnades såsom utfartsväg från annan egendom, tillika anført, att som numera finge anses utredt, att mark å utegan Kärret för stationssamhället vore behöflig till plats för kreatursmöten och marknader, styrelsen ingenting hade atterinramotatt för dessa ändamål nödigt område till samhället upplätes. Beträffandestorleken af detta område hade domänstyrelsen ansett afseende böra fästas äfven å det framtida behovet; och då stationssamhället synes vara stad i en fortgående utveckling samt för utegan Kärrets skötsel föga betydde, om denna minskades med 2 hektar 50 ar eller med 3 hektar 2,66 ar, hade styrelsen ansett, att sistberörda område, 3 hektar 2,66 ar, borde få af samhället förvärfvas med skyldighet att till kronan erlægga en områdets fulla värde i dess nuvarande skick motsvarande köpeskillning. Vidkommande slutligen sättet för bestämmande af denna köpeskillning äfvensom tiden för köpeskillningens erläggande, inlösen af enskilde tillhörande byggnader, mantals åsättande samt stängsels uppförande och underhåll hade styrelsen hänvisat till sitt tidigare utlåtande i ärendet, dock med det tillägg, att arrendator af öfriga delen af Kärret borde förbehållas rätt att fritt begagna icke allenast den i områdets östra gräns befintliga väg, å kartan betecknad med n:o 46, utan äfven väg derifrån öfver området till den arrenderade delen af ifrågavarande ega.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad domänstyrelsen hemställt har Kongl Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

att från den till hemmanet Berg hörande utegan Kärret måtte för alltid afsöndras och åt Hallsbergs stationssamhälle från den 14 mars 1897 upplåtas ej mindre den del deraf, som fölle inom den af Kongl. Maj:t fastställda regleringsplanen för samhället, dock med undantag af dels 13,⁷⁵ ar, som användts till omläggning af landsvägen, dels 49,⁵⁰ ar, som exproprierats för anläggning af gästgifveri, dels ock det område som utgör samfäld mark till hemmanen Norrby och Berg, än äfven den del af utegan, innefattande 3 hektar 2,⁶⁶ ar, som å ofvan omförmälda kartekopia funnes utmärkt med A, allt under vilkor:

att samhället till kronan för all afsöndrad mark erlade lösen efter den värdering af domänintendenten i länet med biträdande arrende-uppskattningsmän, som i fråga om en del af marken redan egt rum och beträffande återstående delen komme att ske;

att denna lösen skulle till kronan af samhället erläggas under loppet af sex år med en sjettedel vid tillträdet och en sjettedel den 14 mars hvart och ett af de följande fem åren;

att för ogulden köpeskilling skulle aflemnas säkerhet, bestående af solidarisk borgen såsom för egen skuld af minst två personer, hvilkas vederhäftighet blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande eller vederbörande domhafvande bestyrkt, eller ock sådan säkerhetshandling, som förutom borgen enligt kongl. kungörelsen den 10 november 1882 och kongl. brefvet den 2 december 1892 toges god för arrende;

att nuvarande egare af hus och byggnader inom det område, som sålunda skulle upplåtas åt stationssamhället, skulle hafva rätt att af stationssamhället till sig lösa de af dem bebygda tomtdelar, såvidt dessa ej behöfde tagas i anspråk för regleringsplanens genomförande, mot samma lösen, som samhället hade att erlægga till kronan, och på samma betalningstid, som samhället egde åtnjuta, dock med skyldighet att ställa sådan säkerhet för betalningen, som här ofvan angifvits;

att, när samhället påfordrade borttagande af sådan byggnad, som vore hinderlig för regleringsplanens genomförande, samhället skulle till sig lösa dylik byggnad med dess fulla värde;

att, i händelse tvist uppstode beträffande huru stor del af hvarje tomt egare till dervarande hus och byggnader borde få friköpa, eller angående beloppet af den lösen, samhället skulle erlægga för hus, hvars borttagande påkallades af regleringsplanens genomförande, par-

terna skulle vara underkastade stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887;

att arrendatorn af den till stationssamhället icke upplåtna delen af utegan Kärret förbehölles rätt till nödiga utfartsvägar enligt de närmare bestämmelser, domänintendenten och arrendeuppskattningsmännen egde att meddela vid den värderingsförrättning, som, enligt hvad förut omförmäls, skulle af dem verkställas;

att det afsöndrade området skulle på samhällets bekostnad åsättas mantal på sätt och i den ordning, som stadgades i 13 § 3 mom. af kongl. förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881, hvarvid borde iakttagas, att ingen del af den samfälda marken inginge i den inköpta hemmansdelen;

att den sålunda mantal åsatta delen af hemmanet skulle, sedan köpebref derå i vanlig ordning af domänstyrelsen utfärdats, i kronans jordebok upptagas under titel allmänt frälse med skyldighet för samhället att ansvara för de derå belöpande utskylder och onera; samt

att samhället skulle hafva skyldighet att för all framtid uppsätta och underhålla stängsel mellan det upplåtna området och kronans angränsande jord;

hvarjemte Kongl. Maj:t tillika föreslagit Riksdagen att medgifva, att köpeskillingen för ifrågavarande jordområde måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Emot ifrågavarande framställning har utskottet icke haft annat att erinra, än att det bland villkoren för ifrågavarande upplåtelse intagna förbehåll för arrendatorn af den till stationssamhället icke upplåtna delen af utegan Kärret att enligt närmare bestämmelser äga rätt till nödiga utfartsvägar syntes, med afseende å möjligheten af denna utegas försäljning eller disposition på annat sätt än till utarrendering, böra utsträckas till hvarje innehafvare af samma område. Utskottet får alltså hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande proposition må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver,

att från den till hemmanet Berg hörande utegan Kärret må för alltid afsöndras och åt Hallsbergs stationssamhälle från den 14 mars 1897 upplåtas ej

mindre den del deraf, som faller inom den af Kongl. Maj:t fastställda regleringsplanen för samhället, dock med undantag af dels 13,⁷⁵ ar, som användts till omläggning af landsvägen, dels 49,³⁰ ar, som exproprierats för anläggning af gästgifveri, dels ock det område, som utgör samfäld mark till hemmanen Norrby och Berg, än äfven den del af utegan, innefattande 3 hektar 2,⁶⁶ ar, som å ofvan omnämnda kartekopia finnes utmärkt med A, allt under vilkor:

att samhället till kronan för all afsöndrad mark erlägger lösen efter den värdering af domänintendenten i länet med biträdande arrendeuppskattningsmän, som i fråga om en del af marken redan egt rum och beträffande återstående delen kommer att ske;

att denna lösen skall till kronan af samhället erläggas under loppet af sex år med en sjettedel vid tillträdet och en sjettedel den 14 mars hvart och ett af de följande fem åren;

att för ogulden köpeskillning skall aflemnas säkerhet, bestående af solidarisk borgen såsom för egen skuld af minst två personer, hvilkas vederhäftighet blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande eller vederbörande domhafvande bestyrkt, eller ock sådan säkerhetshandling, som förutom borgen enligt kongl. kungörelsen den 10 november 1882 och kongl. brefvet den 2 december 1892 tages god för arrende;

att nuvarande egare af hus och byggnader inom det område, som sålunda skulle upplåtas åt stations-samhället, skola hafva rätt att af stations-samhället till sig lösa de af dem bebygda tomtdelar, såvidt dessa ej behöfva tagas i anspråk för regleringsplanens genomförande, mot samma lösen, som samhället har att erlägga till kronan, och på samma betalningstid, som samhället eger åtnjuta, dock med skyldighet att ställa sådan säkerhet för betalningen, som här ofvan angifvits;

att, när samhället påfordrar borttagande af sådan byggnad, som är hinderlig för regleringsplanens genomförande, samhället skall till sig lösa dylik byggnad med dess fulla värde;

att, i händelse tvist uppstår beträffande huru stor del af hvarje tomt, egare till dervarande hus och byggnader bör få friköpa, eller angående beloppet af den lösen, samhället skall erlægga för hus, hvars borttagande påkallas af regleringsplanens genomförande, parterna skola vara underkastade stadgandena i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887;

att innehafvaren af den till stationssamhället icke upplåtna delen af utegan Kärret förbehålles rätt till nödiga utfartsvägar enligt de närmare bestämmelser, domänintendenten och arrendeuppskattningsmännen ega att meddela vid den värderingsförrättning, som, enligt hvad förut omförmälts, skall af dem verkställas;

att det afsöndrade området skall på samhällets bekostnad åsättas mantal på sätt och i den ordning, som stadgas i 13 § 3 mom. af kongl. förordningen angående hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 augusti 1881, hvarvid bör iakttagas, att ingen del af den samfälda marken ingår i den inköpta hemmansdelen;

att den sålunda mantal åsatta delen af hemmanet skall, sedan köpebref derå i vanlig ordning af domänstyrelsen utfärdats, i kronans jordebok upptagas under titel allmänt frälse med skyldighet för samhället att ansvara för de derå belöpande utskylder och onera; samt

att samhället skall hafva skyldighet att för all framtid uppsätta och underhålla stängsel mellan det upplåtta området och kronans angränsande jord;

samt att Riksdagen jemväl medgifver, att köpeskillingen för ifrågavarande jordområde må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Stockholm den 3 mars 1896.

På statsutskottets vägnar:

Chr. Lundeberg.